

De Wonderlier

Er stond voorheen — 't is duizend jaar geleden —
Een hut aan onzen breeden scheldestroom.
De hutbewoner was een jonge visscher
Met name Rolf, een kerel zonder schroom,
Zeer flink gebouwd, met ijzersterke spieren.
Geen kloeker visscher voer er op den plas.
Hij zwoegde van den morgen tot den avond
Doch bleef zoo arm als hij te voren was.

Een boogscheut verder woonde een rijke pachter,
Die eene jonge, mooie dochter had.
Het meisje had met Rolf graag willen trouwen,
Maar 't mocht niet zijn daar hij geen duit bezat.
Zoo menigmaal bood onze jonge visscher
Den schoonsten visch, gevangen in zijn net,
Den pachter aan, maar bij het minste woordje
Van trouwen werd hij aan de deur gezet.

Natuurlijk maakte dit den jongen treurig,
En uren lang zat hij vaak in zijn boot
In droef gepeins, ofwel naar middlen zoekend
Die konden baat verschaffen in zijn nood.
Doch geld alleen kon er den vrek vermurwen,
En geld was 't juist, helaas, wat hem ontbrak!
Mistroostig trad hij 's morgens uit zijn woning
En keerde ook zoo des avonds onder dak!

Op zeeuren dag, toen de ondergaande zonne
Heur laatste stralen over 't water zond,
Trad hij aan wal en wierp zijn haak en netten
Voor zijne hut vol wrevel op den grond.
Zijn lot vervloekend trad hij daarna binnen...
Daar viel zijn blik toevallig op een ding
Dat, dik bestoven, sedert lange jaren
Aan eenen balk der lage zoldring hing.

Het was een lier, het speeltuig van de skalden.
Zijn vader, die, helaas, te vroeg ontsliep,

Was skald!... 't Stond nog in zijn geheugen
Hoe hij, als kind, het heele land doorliep
Met hem, en soms die lier mocht dragen
Wijl vader voortging, leunend op zijn staf...
Dan, zeeuren dag greep eene wreede ziekte
Zijn vader aan en sleepte hem naar 't graf.

Toen werd hij door een visscher opgenomen,
Die slechts zijn boot en schaamle hut bezat.
De lier werd aan de zoldering gehangen
Waar men ze dra geheel en al vergat.
Hij leerde als knaap reeds roer en zeil hanteeren,
Als jongeling bestuurde hij de boot
Wijl de oude man te stram werd om te werken...
Op zeeuren dag vond hij den grijsaard dood!

Terwijl zijn geest dus door 't verleden dwaalde
Had Rolf de lier genomen van den wand;
Met zijne muts deed hij het stof verdwijnen

En bleef dan staan, het speeltuig in de hand.
Plots deed een zoeten lach zijn lippen krullen,
Een blijde straal ontschoot zijn manlijk oog...
« Haha! kreet hij, het middel is gevonden! »
En juichend stak hij de oude lier omhoog.

« Ik zeg vaarwel aan hut en boot en netten!
'k Word skald gelijk weleer mijn vader was!
Mijn goed gehoor en aangename stemme,
Die komen mij hier wonderwel te pas!
'k Zal op dees lier de zoetste akkoorden tokkelen! »
Dit zeggend zette hij zich op een bank
En bracht zijn vingren lustig aan de snaren...
De snaren echter gaven geen klank.

Zij waren door de hand des tijds ontspannen
En hingen slap en sloegen door elkaar;
Toen de arme Rolf ze opnieuw begon te stemmen
Brak iedren stond er een of ander snaar.

Twee uren lang zat hij er op te zweeten...
Wanneer hij dacht, dat 't spel in orde was
En weer vol drift de lier begon te tokklen
Vernam hij slechts een akelig gekras.

Opnieuw beproefd het speeltuig juist te stemmen...
Nu loste een vijs, dan brak er eene door!
En dacht hij 't klaar en ging hij aan het spelen,
Het klonk hem tegen lijk een vorsschenkoor.
Ten slotte was 't geduld van Rolf ten einde;
Hij zette 't speeltuig toornig op den grond
En riep: « Verdraaid! En toch zal ik het leeren
Al was 't de hel die mij een meester zond! »

* * *

De arme Rolf kon maar niet slapen...
't Hart gekweld door sombre pijn
Trad hij eindelijk uit zijn woning
In den heldren maneschijn.

En hij dwaalde langs den oever
Door het natbedauwde gras,
Mijmrend luistrend naar de krekels
En het babblen van den plas.

Eindelijk kwam hij bij een hoogte
Waar een ruwe rustbank stond,
En een viertal oude wilgen
Schaduw spreidden op den grond.

Toen hij zich wou nederzetten,
Eenigszins vermoeid van 't gaan,
Zag hij plots een mager heerschap
Vriendlijk buigend voor zich staan.

Rolf bekeek hem eens aandachtig
Doch bleef zitten waar hij zat,
Want zoo'n mager tegenstander
Sloeg hij met één vuistslag plat.

« Rolf, zoo gij wilt leeren spelen, »
Sprak de vreemdeling alsdan,
« Ik kan u het spelen leeren
Op de lier, lijk niemand 't kan!

'k Heb daarstraks uw wensch vernomen
Toen gij stondt in uwe stulp.
Daar ik van u houd, mijn jongen,
Kom ik u bereids ter hulp. »

« Wel, verdraaid! » dacht onze visscher
Die geen stond zijn geest verloor,
« Ik ontmoette nooit een kerel
Met zoo'n wonderfijn gehoor.

Wie zóó hoort moet kunnen spelen, »
Dacht hij verder, « dat 's gewis!
Maar ik zou toch willen weten
Wie dit vreemde heerschap is! »

« Wel, » liet de andre daarop volgen,
« Rolf, mijn jongen, raadt ge 't niet?
Neen? — Het is de Booze Nikker
Dien gij hier thans voor u ziet! »

Rolf verschrok, lijk men kan denken,
Maar herstelde zich alras.
« Zoo! » sprak hij, gij zijt de Nikker,
En gij denkt u hier van pas?

Gij kunt dus de lier bespelen? »
« Zeker wel, 'k ben muzikant!
'k Kan u alle voosjes leeren
Eender in wat maat of trant!

En wat meer is, beste jongen,
'k Kan 't u leeren in één les! »
« Nikker! » lachte Rolf, zoo'n logen
Krijg ik niet in mijne tesch! »

« Waarom zou ik u bedriegen?
Eerlijk, jongen, duurt het langst!
'k Heb principen, van wat slecht is
Smaakt de logen mij het wrangst!

Nu ga ik het loon bepalen
Voor een dienst zoo overgroot:
'k Laat u leven heel uw leven,
Gij wordt mijn slechts nà uw dood! »

Appels voor citroenen koopen
Dàt had Rolf nog nooit gedaan;
Daarom, na een stond bedenkens
Sprak hij kalm den Nikker aan:

« Goed en wel! ge leert me spelen!
Maar, ik heb geen duit vergaard
Om een nieuwe lier te koopen
En de mijne is niets meer waard! »

« Breek u daar het hoofd niet mede,
'k Heb alreeds daaraan gedacht!
't Is een kostbaar pronkjuweeltje
Dat 'k voor u heb meegebracht! »

Zijnen mantel sloeg hij open.
« Kijk nu maar eens even hier! »
In het helder licht der mane
Schitterde eene gouden lier!

« Deze lier, sprak nu de Nikker
« Heeft een wonderbare kracht!
Welke snaren men ook tokkelt
Zij speelt 't lied dat men verwacht!

Verder, allen die het hooren
Moeten, of 't hun lust of niet,
Dansen, springen zonder poozen,
Zoo de speelman dit gebiedt.

Alles kan men er mee winnen;
Eer en schatten ongemeen!
Waarom langer nog verzinnen?
Geef bescheid! Is 't « Ja » of « Neen? »

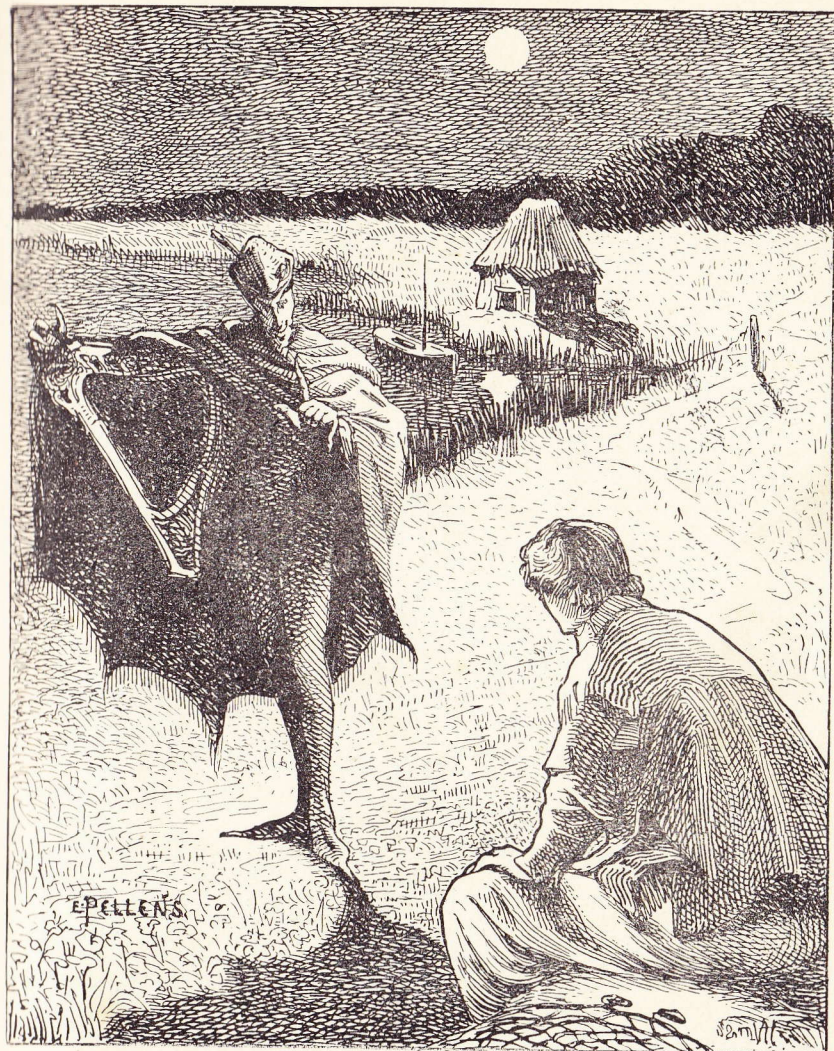
« Hola! » sprak de looze visscher,
« 'k Laat me niet bedodden, man!
'k Wil terdeeg mij overtuigen
Of uw lier dat alles kan!

« Beste Rolf, aan uw verlangen
Wordt op staanden voet voldaan! »
Gaf den Nikker fluks ten antwoord
En hij sloeg de snaren aan.

Nauwlijks klonken de eerste tonen
Of de visscher ging als dol
Aan het dansen en het springen
En aan 't draaijen als een tol.

Zijnen mantel sloeg hij open. (bladz. 72)

De oude heer hield op met spelen .

En vroeg toen : « Zijt gij voldaan ? »

« Slechts ten halve, daar 'k wil weten

Of dat ook bij mij zal gaan !

« Goed gesproken, beste jongen,

Daar, beproef haar wonderkracht ! »

Rolf nam aan, en ging aan 't spelen

Onverpoosd, uit al zijn macht.

En het scheen of de oude Nikker

Veeren had in zijne kniën...

Dwazer, gekker bokkesprongen

Had de visscher nooit gezien !

Zweetend snakte hij naar adem,
Maar, door Rolf steeds aangespoord,
Moest hij springen, hoog en hooger...
En het lied klonk immer voort.

« Jongen, houd toch op met spelen
Scheid er uit, ge maakt me ziek!
Oei! mijn eksteroogen steken
En 'k weet fel van reumatiek! »

Rolf ging echter voort met spelen
En trad op den Nikker aan.
Deze, week al dansend verder...
Roltke lief, ach, blijf toch staan!

'k Ben reeds aan den boord van 't water
En 'k verdraag het water niet! »
« Dat kan mij volstrekt niet schelen,
'k Laat daarom het spelen niet! »

« 'k Geef de lier u ten geschenke! »
Klonk het jammrend, « zeg niet neen! »
« Nikker, houd toch op met zagen,
'k Heb uw lier al, naar ik meen! »

« Maar bedenk toch » kreet de Nikker,
« Zoo ik in het water val
Dan is mijn macht gebroken
Hier te lande en overal! »

« Hahaha! Wel, oude rakker,
Maak u dan maar fluks gereed,
Want gij gaat een duikling maken!
Dat 's gezond wanneer men zweet! »

Rolf liep plotseling naar den danser...
Deze slaakte een helschen gil,
Wipte omhoog en plofte in 't water...
Toen werd weder alles stil.

Met de gouden lier in de armen
Keerde Rolf, zoo blij van zin
Naar zijn hut... Bij 't morgengloren
Ging hij heen, de wereld in.

III

Snel ging door heel het land de maar
Dat er een skald zoo wonderbaar
Kon zingen en de lier bespelen.
Op alle burgen en kasteelen
Werd eerbiedvol zijn naam genoemd,
Als godd'lijk schoon zijn kunst geroemd!

De landvorst gaf op zeekren dag
Een feest. Langs alle kanten zag
Men ridders, edelvrouwen komen.
Elk had zijn prachtgewaad genomen.
Zijn staatsiekoets of fierste ros
Met paadjes in hun mooisten dos.

't Was goud en zilver dat er blonk!
't Was enkel vreugde, die er klonk

In 's vorsten rijkversierde zalen!

Men dronk er wijn uit gulden schalen!

De tafels bogen onder 't wicht

Der spijsen... 't Was een heerlijk zicht!

Het lied der skalden klonk in 't rond;

De lof des gastheers werd verkond

Door 't puikje van de minnestreelen.

Geen enkele kon er echter spelen

Als Rolf de skald, die, lijk hij placht,

Ook hier elkeen in geestdrift bracht.

Op 't eind van 't feest rees een geschil;

Er klonk bedreiging en gegil...

De drank versmoorde er alle rede

En 't flikkrend staal vloog uit de scheede!

De vorst verhief gestreng de stem,

Doch niemand luisterde naar hem.

« Mijn vorst, » sprak Rolf toen onvervaard,

« Door mij wordt deze twist bedaard,
Want ik kan hier den vreê herstellen! »

« O! Duizend kronen zal 'k u tellen,
Zoo gij hun rede doet verstaan! »

Kreet de arme landvorst aangedaan.

De jongling sprong vooruit en snel

Greep hij zijn lier en gaf 't bevel:

« Houdt op! Steekt allen weg die klingen,
Gij dwaze ridders! Ik ga zingen! »

« Weg, skald! » weerklonk het, « Maak u voort!
Het zwaard alleen heeft hier het woord! »

« Het zwaard? Gij raaskalt! » riep hij fier

« Ik, Rolf de skald, ik zweer u hier:
Ge zult elkander niet verscheuren!

Zoo'n euveldaad mag niet gebeuren! »

Toen ging hij in hun midden staan
En sloeg bedaard de snaren aan.

Daar wipten op denzelfden stond
De gasten dansend in het rond,
In dwaze vaart, in wilde kringen!
Geen enkele kon er zich bedwingen...
Steeds luider klonk de wonderlier
En hield de dansers staag in zwier.

De zwaarden vielen klettrend neer.
De gasten hijgden meer en meer,
Het zweet lekte eindlijk uit hun hozen;
Doch niemand mocht er poozen!
Ten slotte steeg de nood ten top
En allen smeekten: Skald, houd op!»

Nadat er plechtig was beloofd,
Dat alle wrok was uitgedoofd,
Liet onze skald hen adem scheppen...
Niet een kon echter zich nog reppen!
De landvorst zelf, hoe sterk en kloek,
Viel afgemat in eenen hoek!

Des anderdaags kreeg Rolf zijn loon
En keerde naar zijn vroegre woon.
Nu mocht de jongling 't vrijelijk wagen
Den rijken vrek de hand te vragen
Van zijne dochter. Vlug ter been
Trok Rolf naar dezès hofsteê heen.

Hij klopte vroolijk op de poort.
De pachter kwam en sprak verstoord:
« Zoo! Zijt ge daar alweder, visscher!
'k Heb heden weinig tijd! Wat is er?»

« Wel, pachter, 'k ben geen visscher meer!
Bekijk me eens goed, 'k ben thans een heer!

'k Heb geld gewonnen met dees lier!
Geloofst ge 't niet? Ik heb het hier:
Juist duizend schoone gouden kronen!
Ik ga ze u oogenblikk'lijk toonen!»
Wantrouwend keek de vrek hem aan
En riep: « Zoo iets kan niet bestaan!

Die schat kreegst gij door moord of roof,
Ziedaar, wat ik er van geloof!
En nu, vooruit, of 'k maak u beenen!»
« Och, kom! Zoudt gij dat waarlijk meenen?»
Sprak Rolf en greep zijn speeltuig vast.
« Ik ga niet heen, ik blijf uw gast!

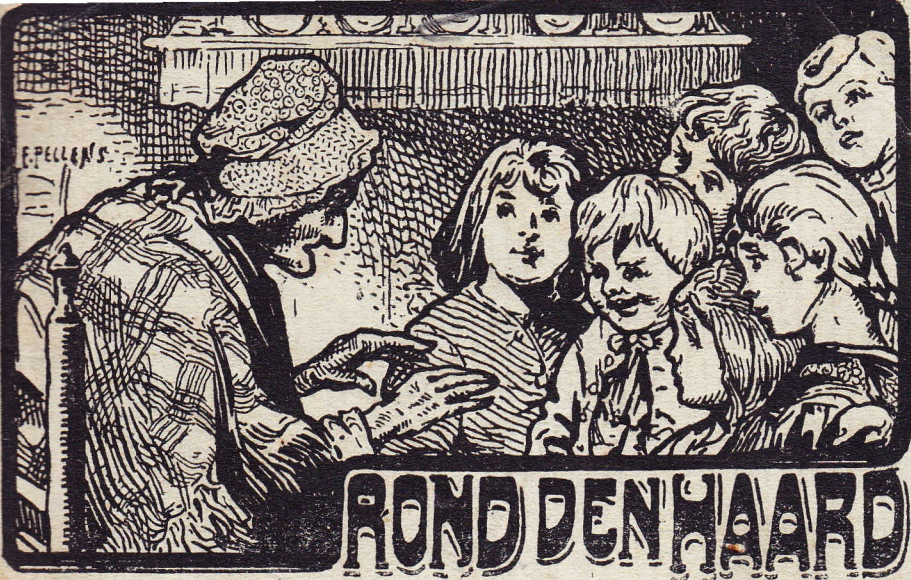

Ik moet uw dochter hebben, man!...
Weet wel, dat ik u dwingen kan
't Gevraagde jawoord mij te geven!»
En door zijn ongeduld gedreven
Riep hij: « Dans, pachter, dans en zweet,
Zoolang tot gij me uw schoonzoon heet!»

De pachter wipte en sprong in 't rond.
Weldra stond 't schuim hem op den mond
En eindelijk riep hij onder 't hijgen:
« Houd op! Ge zult mijn dochter krijgen!»
Zóó won de visscher zijne bruid...
En, vrienden, hier is 't sprookjen uit.

Berijmde Sprookjes

door C. DE KINDER

LODEWIJK OPDEBEEK
BOEKHANDELAAR-UITGEVER
ANTWERPEN
1904

Rond

 den Haard

BERIJMDE SPROOKJES

* * * * * DOOR

C. DE KINDER * * * *

ANTWERPEN

LOD. OPDEBEEK

ST WILLEBRORDSSTRAAT 57

1904

Inhoudstafel

Vrouw Pest	5
Booze Klaar	15
De Kramer en de Slang	37
De Koning en de Ezel	51
De Wonderlier	62

